

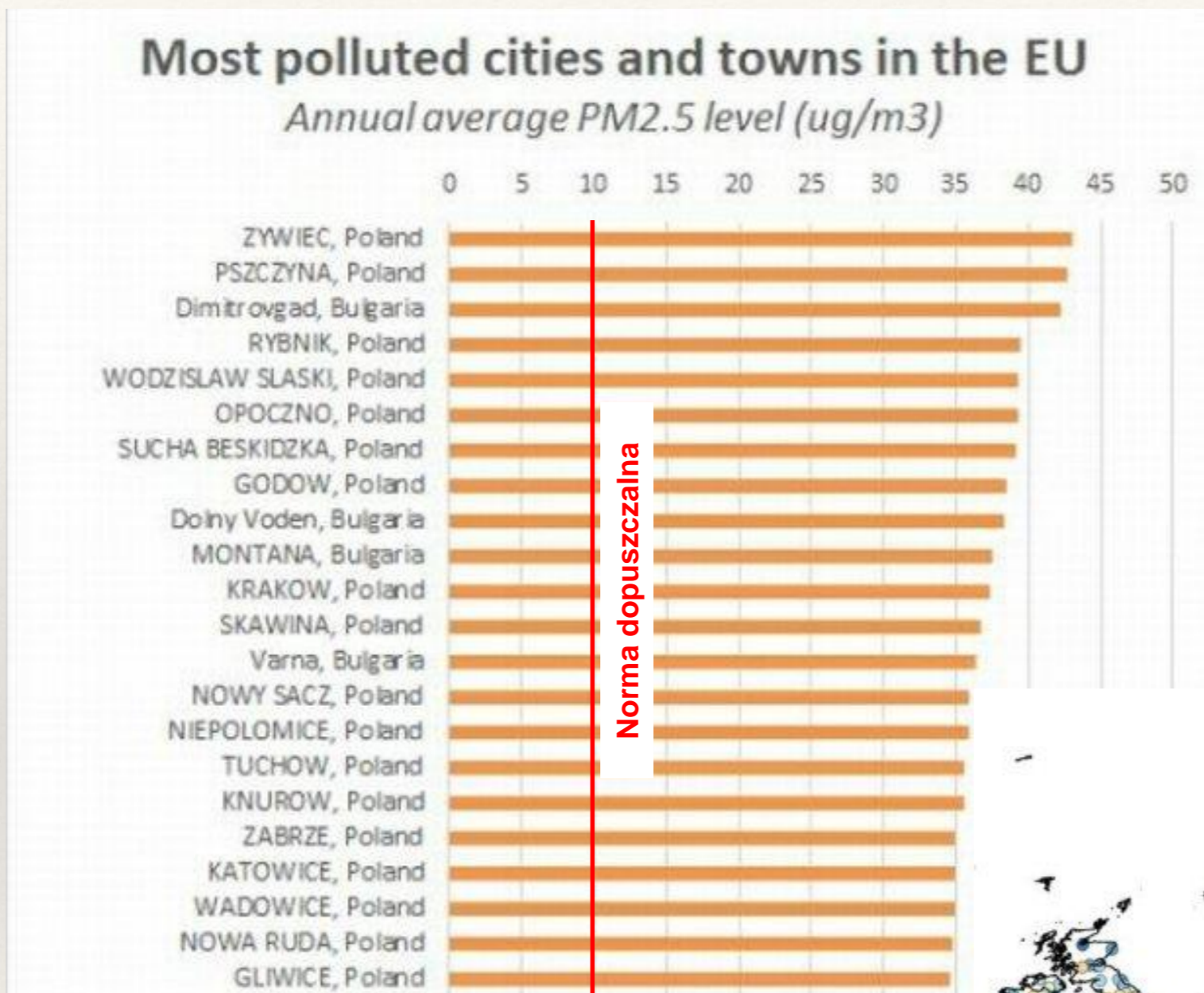
Uchwały antysmogowe wynikiem działań zmierzających do poprawy jakości powietrza

Tomasz Pietrusiak

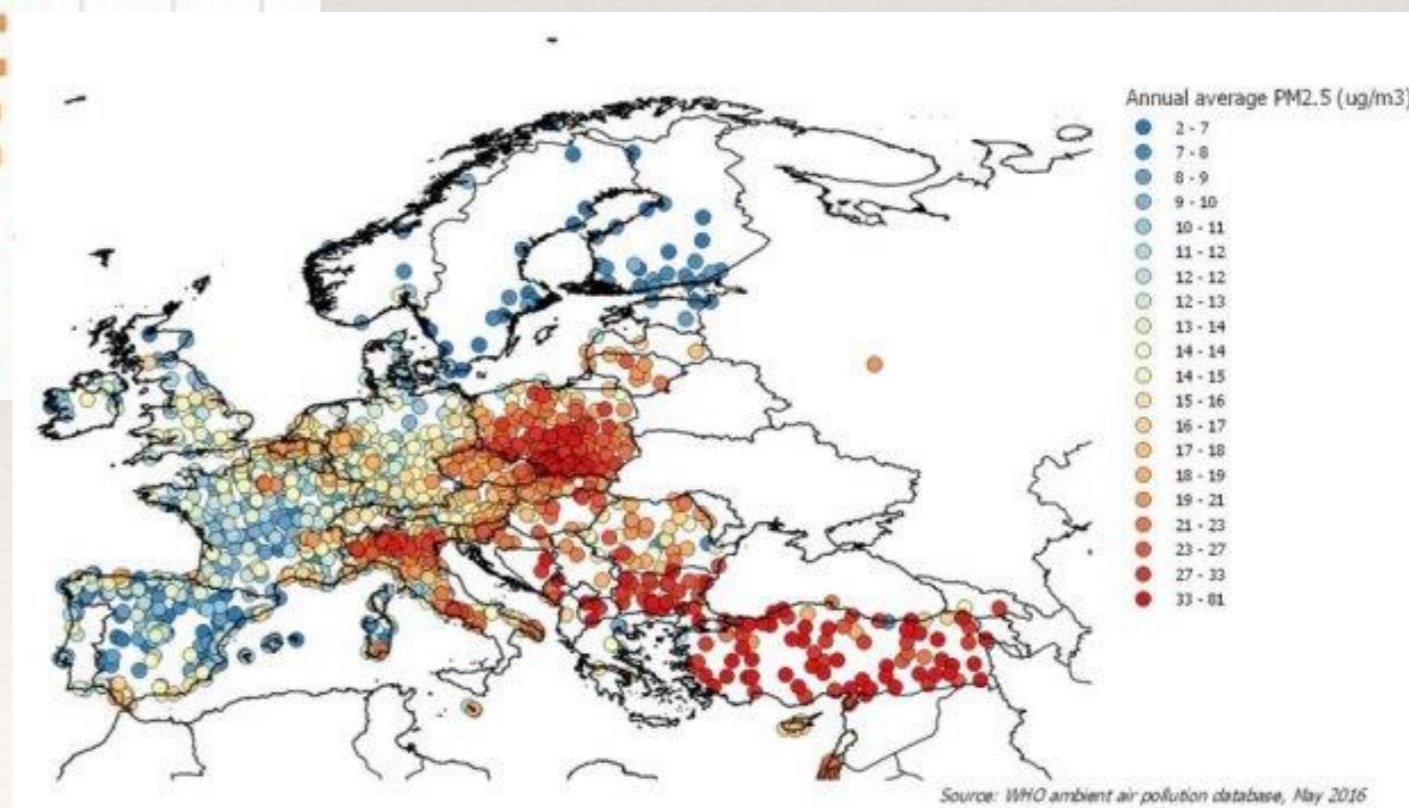
Zastępca Dyrektora
Departamentu Środowiska

Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego

Zestawienie najbardziej zanieczyszczonych Miast w Europie

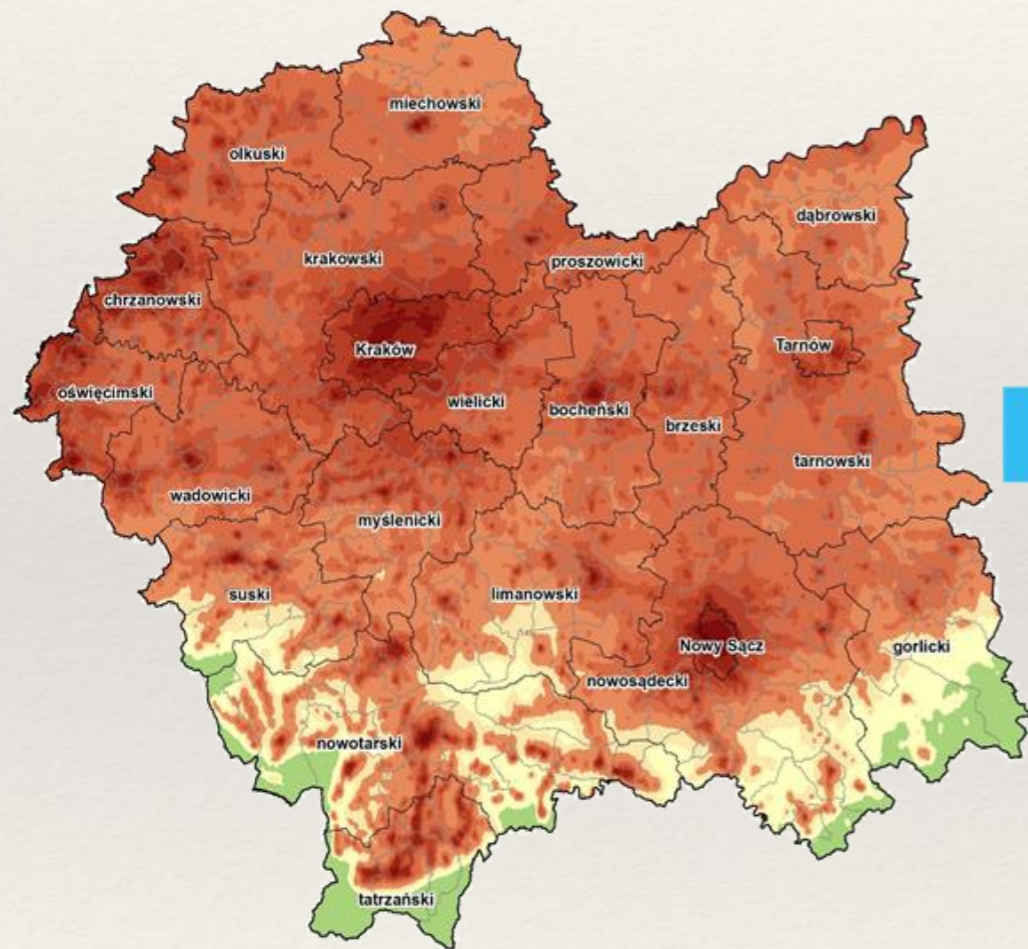
Źródło: WHO 2016

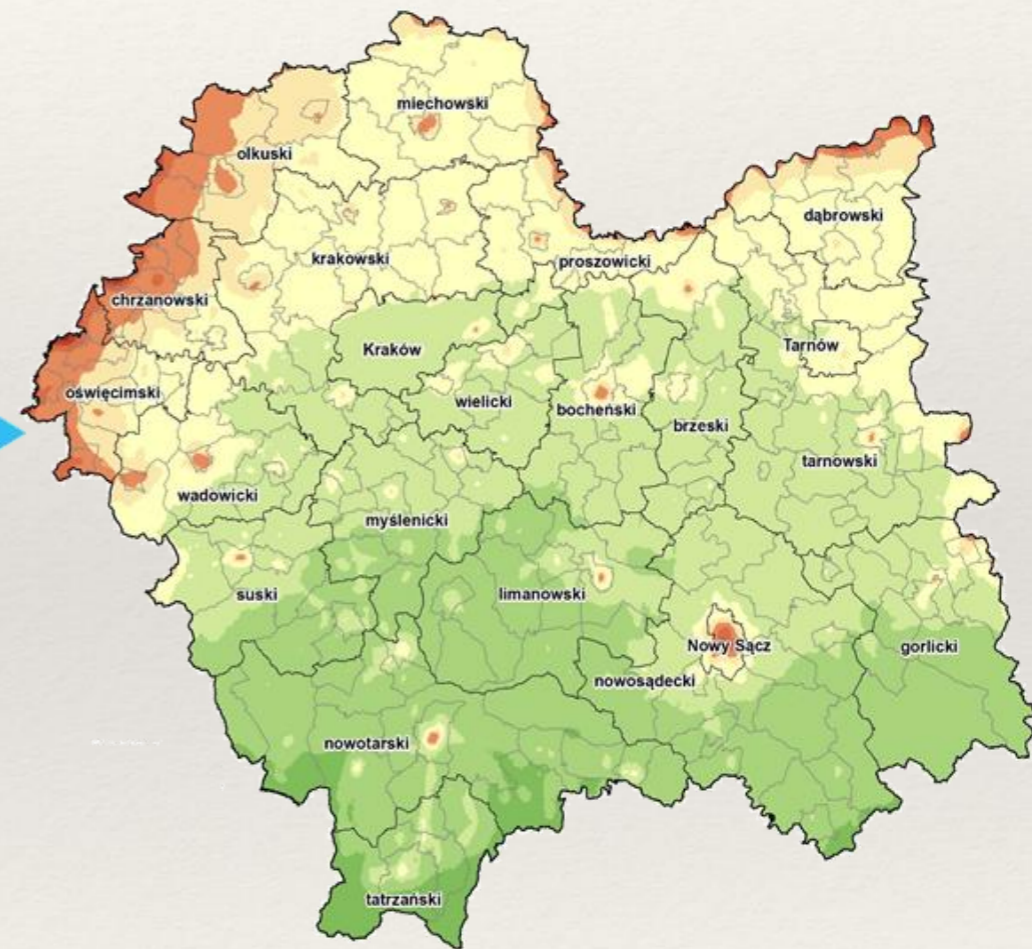
Poziom benzo(a)pirenu w Małopolsce

Stan aktualny (2015 r.)

Stan docelowy w 2023 r. po wdrożeniu uchwały antysmogowej

Główne przyczyny zanieczyszczenia powietrza i powstawania smogu w Małopolsce

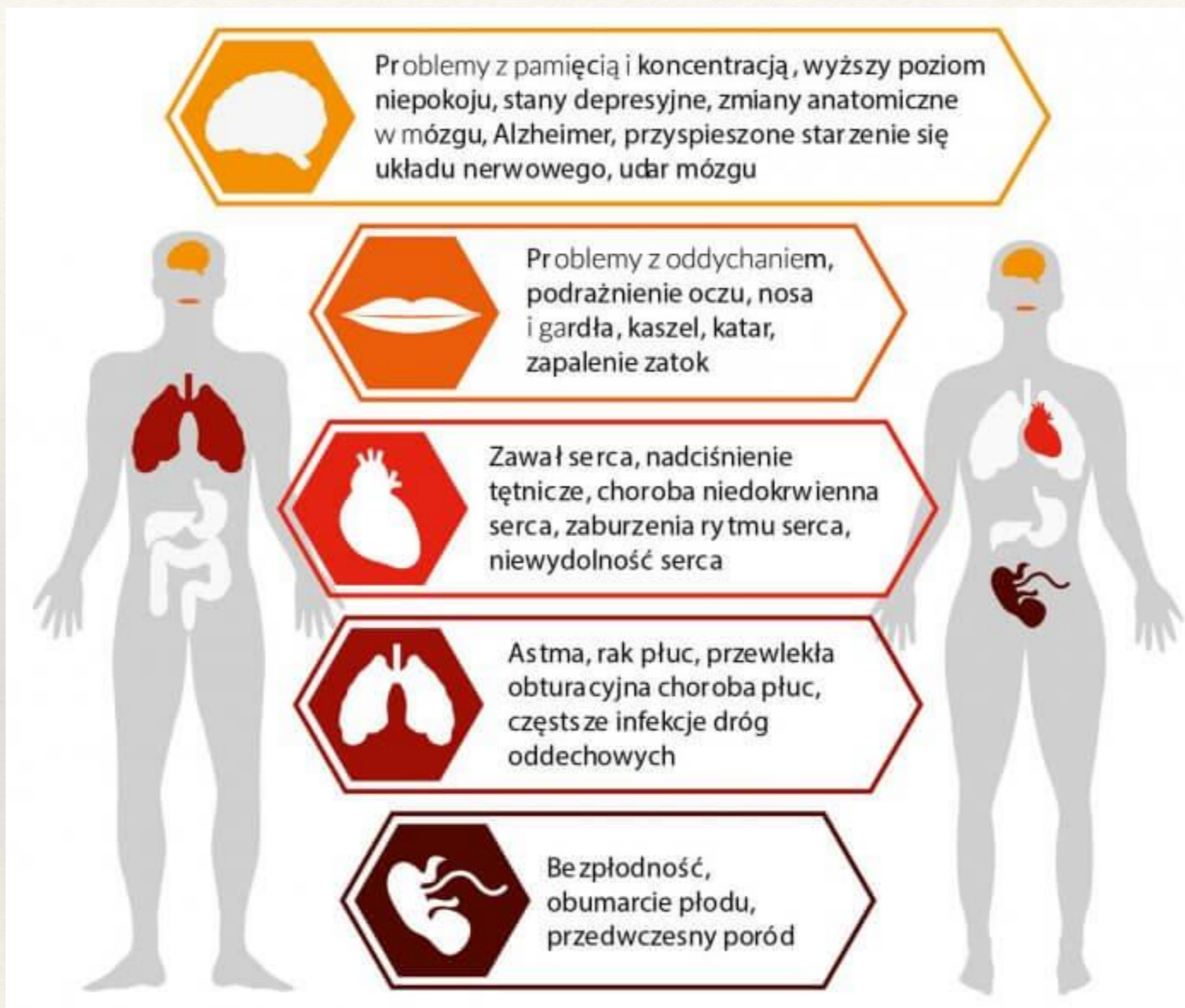
- „**Niska emisja**”, czyli spalanie paliw stałych niskiej jakości w urządzeniach nie spełniających żadnych norm:
  - W Małopolsce używanych jest około **540 tys. kotłów** na paliwa stałe, gdzie większość to kotły o zasypie ręcznym w wieku **ponad 5 lat**
  - **800 tys. ton mułów** co roku trafia do sprzedaży w Małopolsce i na Śląsku
  - Tylko **8% założonego celu** w zakresie wymiany kotłów udało się zrealizować **w gminach**
  - Co roku **przybywa 12 tys.** nowych pozaklasowych kotłów
- **Transport samochodowy:**
  - W pilotażowym projekcie czyszczenia ulic Krakowa z pyłów z ul. Lea w ciągu **2h** z odcinka liczącego około **1 km** długości z jednej strony ulicy zebrano ponad **1 tonę pyłów**

Statystyki zanieczyszczenia powietrza w Małopolsce

- Ponad **98% Małopolan** oddycha powietrzem, w którym zawartości pyłu PM 2.5, PM 10 oraz rakotwórczego benzo(a)pirenu przekracza normy zalecane przez WHO
- Przez **1/4 roku** przekroczony jest dopuszczalny poziom **pyłu zawieszonego PM10**
- **Ponad 10-krotnie** przekraczany jest dopuszczalny poziom **benzo(a)pirenu**
- Ponad **4 tysiące osób rocznie umiera** z powodu zanieczyszczonego powietrza
- **3 mld zł rocznie** pochłaniają wydatki na opiekę zdrowotną wynikające z zanieczyszczenia powietrza oraz wydatki w ramach państwowego systemu opieki zdrowotnej

Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie

Uchwała antysmogowa dla Krakowa

- **15 stycznia 2016 r.** Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr XVIII/243/16 przyjął uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Miejskiej Kraków ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
- Uchwała wprowadziła **całkowity zakaz stosowania paliw stałych w piecach, kotłach i kominkach** na obszarze Krakowa **od 1 września 2019 roku**
- Dopuszczalne będzie stosowanie jedynie **paliwa gazowego** oraz **lekkiego oleju opałowego**

Przyjęcie przejściowej uchwały antysmogowej dla Krakowa

24 kwietnia 2017 r. Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr XXXV/527/17 wprowadził na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, w okresie od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Od **1 lipca 2017 r.** w kotłach, piecach i kominkach zakaz stosowania paliw:

- w których udział masowy węgla kamiennego lub węgla brunatnego o uziarnieniu **0-5 mm** wynosi powyżej **5%**;
- zawierających węgiel kamienny lub brunatny spełniających w stanie roboczym co najmniej jeden z następujących parametrów: wartość opałowa **poniżej 26 MJ/kg**, zawartość popiołu **powyżej 10%**, zawartość siarki **powyżej 0,8%**;
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym **powyżej 20%**;
- przepisy obowiązują **od 1 lipca br. do końca sierpnia 2019 r.**

Uchwała antysmogowa dla Małopolski

- **23 stycznia 2017 r.** Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr XXXII/452/17 przyjął uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw
- uchwała **nie zakazuje stosowania paliw stałych** za wyjątkiem paliw złej jakości (muły i floty węglowe) oraz zobowiązuje mieszkańców do **stosowania urządzeń grzewczych spełniających wymogi ekoprojektu**

Uchwała antysmogowa dla Małopolski

➤ Ogranicza powstawanie nowych źródeł emisji

od 1 lipca 2017 r. będą instalowane tylko kotły spełniające normy wyznaczone w unijnych rozporządzeniach w sprawie ekoprojektu (emisja pyłu do 40 mg/m³)

➤ Wyznacza długie okresy przejściowe

- **do końca 2022 roku (6 lat)** – wymiana kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych
- **do końca 2026 roku (10 lat)** – wymiana kotłów, które spełniają podstawowe wymagania emisyjne (klasa 3 lub 4)
- Istniejące **kotły klasy 5** mogą być eksploatowane **bezterminowo**

Uchwała antysmogowa dla Małopolski

➤ Wprowadza wymagania dla jakości paliw

- **od 1 lipca 2017 r.** zakaz stosowania mułów i flotów węglowych oraz zakaz spalania drewna o wilgotności powyżej 20% (suszenie przynajmniej 2 sezony)

➤ Wprowadza obowiązki dla właścicieli kominków

- **od 1 lipca 2017 r.** nowo instalowane kominki muszą spełniać wymagania ekoprojektu
- **od 2023 r.** istniejące kominki o sprawności cieplnej poniżej 80% muszą zostać wyposażone w urządzenie redukujące emisję pyłu do poziomu ekoprojektu (np. elektrofiltr)

Efekty wprowadzenia uchwały antysmogowej

- **Ograniczenie o ponad 90%** emisji pyłu PM10 i PM2.5 oraz **osiągnięcie poziomów dopuszczalnych** dla pyłu zawieszonego w powietrzu
- **Szybka poprawa jakości powietrza** w Małopolsce – dzięki integracji przepisów antysmogowych z dotacjami do wymiany kotłów ze środków RPO **(100 mln euro)**
- **Ograniczenie o 2,9 mld zł rocznie** kosztów zdrowotnych związanych ze złą jakością powietrza – **poprawa stanu zdrowia i jakości życia** mieszkańców Małopolski

Dostępne środki finansowe na poprawę jakości powietrza w Małopolsce

- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020**, w którym przeznaczono 100 mln euro na likwidację niskiej emisji. Dofinansowanie na wymianę kotłów można uzyskać tylko za pośrednictwem gminy
- **Program Ograniczania Niskiej Emisji** oferowany przez WFOŚiGW w Krakowie, w którym możliwe jest pozyskanie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych
- **Program Priorytetowy „JAWOR”** oferowany przez WFOŚiGW w Krakowie na termomodernizację budynków jednorodzinnych. Dofinansowanie stanowi preferencyjna pożyczka w wysokości do 90% kosztu kwalifikowanego

Obowiązki gmin w zakresie kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej

- **Kontrola przestrzegania wymogów uchwały** należy do zadań gmin, które powinny ją realizować **przy pomocy straży miejskich i gminnych lub pracowników urzędów gmin**
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego zorganizował w dniach **13 i 14 czerwca 2017 roku szkolenie dla pracowników wszystkich gmin w Małopolsce oraz przedstawicieli straży gminnych i miejskich**

Szkolenia gmin z kontroli wymagań uchwały antysmogowej - 13 i 14 czerwca 2017

- **Szkolenie obejmowało** zagadnienia techniczne związane z konstrukcjami i wymaganiami dla kotłów i ogrzewaczy pomieszczeń, sposobami identyfikacji mułów lub flotów węglowych, pobierania próbek paliwa, a także zagadnienia prawne związane z przygotowywaniem upoważnień do kontroli i procedury ich przeprowadzania
- **Wykłady poprowadzili** specjaliści z Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu, Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, radca prawny fundacji Frank Bold, przedstawiciele Straży Miejskiej Miasta Krakowa oraz Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

Przestrzeganie uchwały antysmogowej

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego rozesłał pisma do:

- **starostw i Inspekcji Nadzoru Budowlanego**, by w toku wydawanych pozwoleń na budowę, **informowano Inwestorów** o obowiązującym w regionie akcie prawa miejscowego, przy zaznaczeniu, że przedmiotowa regulacja jest tak samo wiążąca jak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
- **Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów** ze zwróceniem uwagi na respektowanie obowiązującego aktu prawa miejscowego **w czasie projektowania, a następnie odbioru budynków**

Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego rozesłał

- **do gmin** apele z prośbą o **informowanie mieszkańców** o wymaganiach dotyczących ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw jakie wprowadza uchwała zgodnie z panującymi w gminie zasadami oraz **przypomnienie**, że zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska **gminy mają kompetencje do prowadzenia kontroli** przestrzegania przez mieszkańców przepisów o ochronie środowiska

Przestrzeganie uchwały antysmogowej

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego rozesłał apele do

- **marketów budowlanych i hurtowni o rezygnację ze sprzedaży** na terenie województwa kotłów i kominków, które **nie spełniają wymagań ekoprojektu** w zakresie emisji zanieczyszczeń i efektywności energetycznej, z przypomnieniem o tym, że **zakup takich urządzeń naraża mieszkańców na negatywne konsekwencje** prawne związane z posiadaniem i instalowaniem urządzeń, które nie spełniają wymagań uchwały

Dziękuję za uwagę!

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Środowiska
ul. Racławicka 56, 30-017 Kraków

www.powietrze.malopolska.pl